34 773 Gevolgen van de orkaan Irma

Nr. 34 Brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 september 2026

Conform de toezegging uw Kamer periodiek te informeren over de voortgang van het Trustfonds Wederopbouw Sint Maarten (SXM TF), bied ik u hierbij het Annual Report 2025 van de Wereldbank aan.

Het Trustfonds weeropbouw Sint Maarten bevindt zich inmiddels in het achtste jaar van uitvoering en toont aanzienlijke vooruitgang, met zichtbare resultaten op het gebied van infrastructuur, gezondheidszorg, onderwijs, en economische veerkracht. Tegelijkertijd vraagt de tijdige afronding van de resterende projecten en het versterken van de institutionele capaciteit van Sint Maarten blijvende aandacht.

Belangrijkste resultaten in 2025

Prioritaire projecten voor Nederland

De herbouw van het Princess Juliana International Airport (PJIA). Afgerond in juni 2025. De terminal is operationeel met een capaciteit van 1,8 miljoen passagiers per jaar, versterkt tegen Category 5 hurricanes en voorzien van verbeterde energie-efficiëntie. Schiphol speelde een cruciale rol in projectmanagement en opleiding van 165 medewerkers (doelstelling was 50), zorgde voor continuïteit tijdens de herbouw zodat de luchthaven open kon blijven en heeft flinke verbeteringen in de governance doorgevoerd.

Het Emergency Debris Management Project (EDMP, $85 miljoen). Dit project, gericht op het opruimen van het puin van de orkanen, en het veilig beheren, verwerken en afsluiten van de stortplaats in Philipsburg, heeft in 2025 belangrijke stappen gezet:

- De haalbaarheidsstudie voor de sluiting en afdichting van de vuilstortplaats is afgerond, met verschillende scenario’s voor de afronding.
- De laatste bewoners uit het herhuisvestingsgebied rondom de afvalberg zijn gecompenseerd en geherhuisvest en het terrein is overgedragen aan het ministerie van VROMI.
- Een weegbrug is geïnstalleerd (november 2025) om de hoeveelheid afval die de stortplaats binnenkomt te meten. Dit is essentieel voor een efficiënter afvalbeheersysteem.
- Voorbereidende werkzaamheden zijn gestart voor de verduurzaming van het afvalmanagement, waaronder de ontwikkeling van een communicatiecampagne over afvalreductie en afvalscheiding.

Toch blijft het project te maken hebben met vertragingen door capaciteits- en besluitvormingsproblemen bij de overheid van Sint Maarten. Om deze knelpunten aan te pakken, is door Nederland eind 2024 bilaterale financiële ondersteuning gegeven. Mede met deze steun wordt gewerkt aan de oprichting van een Waste

Authority en de noodzakelijke institutionele hervormingen, zoals de invoering van afvalheffingen en nieuwe wetgeving.

Het Sint Maarten Waste Management Project (SWMP). Dit project, gericht op de verbetering van het afvalwaterbeheer, heeft in 2025 de volgende resultaten geboekt:

- De voorbereidingen van de tenders zijn gestart voor de uitbreiding van het rioolnetwerk in de Cul de Sac regio, waar naar schatting 8.400 bewoners zullen profiteren van nieuwe rioolaansluitingen.
- De modernisering van de bestaande Waterzuiveringsinstallatie is in voorbereiding, met als doel om de installatie betrouwbaarder en efficiënter te maken.

De uitvoering van dit project vraagt om nauwkeurige coördinatie tussen de Wereldbank en de overheid van Sint Maarten, zodat de geplande resultaten tijdig en duurzaam worden gerealiseerd vóór de einddatum van het Trust Fund (31 december 2028).

Overige projecten

Het Fostering Resilient Learning Project (FRLP), het project dat twee scholen en de nationale bibliotheek herbouwt. In 2025 is de tweede nationale leerassessment uitgevoerd, dat waardevolle inzichten heeft opgeleverd voor het onderwijsbeleid. Wel ondervond het project vertraging doordat een nieuwe aannemer moest worden gecontracteerd nadat het contract met de eerste aannemer werd verbroken. De sloop van twee scholen en de nationale bibliotheek is gestart om plaats te maken voor moderne, veerkrachtige gebouwen. Het project draagt tevens bij aan de verbetering van de onderwijskwaliteit en het opbouwen van een data gestuurd onderwijssysteem.

Het Hospital Resiliency and Preparedness Project (SMGH). De bouw van het nieuwe St. Maarten General Hospital (SMGH) vordert gestaag. De tweede verdieping is afgerond, en de eindfase van de bouw van het deel dat het Trustfonds ondersteund is gestart. De oplevering van het deel van het nieuwe ziekenhuis dat door het Trustfonds wordt ondersteund is voorzien in 2026.

Het Improving Mental Health Services Project, dat een nieuwe psychiatrische kliniek bouwt in Sint Maarten. In januari 2025 is een samenwerkingscontract afgesloten met het Trimbos Instituut voor systeemwijde verbeteringen in de mentale gezondheidszorg. Daarnaast is de architect voor de nieuwe kliniek gecontracteerd en is een 10-jarig visiedocument voor mentale gezondheidszorg opgesteld. Dit project draagt bij aan de verbetering van de psychische dienstverlening en de opbouw van een duurzaam systeem.

Het Digital Government Transformation Project (DGTP). De digitale transformatie van de overheid van Sint Maarten heeft in 2025 stappen gezet. Drie overheidsdepartementen zijn digitaal verbonden via veilige netwerken, ongeveer 65.000 papieren openbare documenten (zoals geboorteaktes en eigendomsbewijzen) zijn gedigitaliseerd en geverifieerd en 400 ambtenaren zijn opgeleid in cybersecurity om gegevens te beschermen.

Het SPEAR Project (Sustaining Program Effectiveness and Advancing Resilience). In december 2025 is het SPEAR-project van start gegaan, met een budget van $12 miljoen. Dit project is gericht op:

- Het versterken van de operationele capaciteit van het National Recovery Program Bureau (NRPB) en het ministerie van Financiën.
- De oprichting van een Disaster Reserve Fund (DRF), dat Sint Maarten in staat zal stellen om snel te reageren op toekomstige rampen zonder de openbare financiën te belasten. De voorbereidingen voor de oprichting van het IDF vorderen gestaag en de verwachting is dat er eerdaags een adviseur aangesteld kan worden om de overheid te ondersteunen bij de daadwerkelijke oprichting van het fonds.
- Het zorgdragen voor een versterking van de overheid van Sint Maarten om de waarborging en duurzaamheid van de behaalde resultaten van de Trustfonds projecten te waarborgen.

2. Overige belangrijke ontwikkelingen

Het Enterprise Support Project. Dit project stimuleert het lokale MKB op Sint Maarten met aantrekkelijke leningen. In 2025 hebben 321 MKB-bedrijven financiering ontvangen (totaal $20 miljoen). Van deze bedrijven wordt 43% door vrouwen geleid. Dit heeft bijgedragen aan economische veerkracht en werkgelegenheid.

Het Resources for Community Resilience (R4CR project). Dit project is maart 2025 zeer succesvol afgerond. In totaal zijn via 91 sub-projecten 20.365 mensen direct bereikt, met focus op kinderopvang, jeugdontwikkeling en ondersteuning van kwetsbare groepen.

Onder het Emergency Repair Project (ERP1) is het Noodwaarschuwingssysteem verbeterd. De implementatie van een nieuwe Cell Broadcast System is geïmplementeerd, waardoor autoriteiten directe noodwaarschuwingen kunnen versturen naar mobiele telefoons in getroffen gebieden.

Financiële overzichten

Per 31 december 2025 is $501,60 miljoen van de Trustfondsmiddelen gecommitteerd aan 13 projecten (8 actieve en 5 afgeronde projecten) plus projecten die door de Wereldbank uitgevoerd worden), $330,02 miljoen is in totaal door de jaren heen uitgegeven aan de projecten (73% van de totale commitment). In 2025 is $17,74 miljoen uitgegeven. Nederland heeft in totaal €445,115 miljoen ($519,42 miljoen) overgemaakt aan het Trust Fund, waar bovenop $49,35 miljoen aan rente-inkomsten van de Wereldbank is ontvangen. Deze rente-inkomsten komen ten goede van het Trustfonds.

Uitdagingen en knelpunten

Hoewel de voortgang van de wederopbouw positief blijft, signaleert de Wereldbank dat de uitvoering van enkele projecten vertraagd is. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. Tekort aan institutionele capaciteit: Vertragingen in wetgeving, werkvergunningen, en besluitvorming door beperkte technische expertise en personeel.
2. Complexe aanbestedingen: Gebrek aan ervaring met grote, complexe projecten en contractbeheer.
3. Externe factoren: Stijgende bouwkosten, inflatie, en leveringsproblemen in de globale toeleveringsketen.

Om deze knelpunten aan te pakken: 1) is de technische ondersteuning vanuit de Wereldbank uitgebreid met directe begeleiding bij projectmanagement en aanbestedingen, 2) wordt het SPEAR-project verder ontwikkeld om de capaciteit van de overheid van Sint Maarten structureel te versterken, 3) wordt gewerkt aan kennisoverdracht en het verbeteren van coördinatie tussen de Sint Maartense ministeries en het National Recovery Program Bureau (NRPB).

Doorkijk naar 2026 en verder

Het Trustfonds heeft in 2025 wederom aanzienlijke vooruitgang geboekt, met zichtbare resultaten op het gebied van infrastructuur, gezondheidszorg, onderwijs, en economische veerkracht. De Nederlandse prioritaire projecten, zoals de luchthaven en het afvalbeheer, laten zien dat gerichte investeringen vruchten afwerpen voor de bewoners van Sint Maarten. Toch blijven zorgen over de projecten bestaan mede door de toenemende kosten, mislukte tenders en moeizame besluitvorming van diverse projecten.

Ondanks dat de Wereldbank, eind januari 2026, heeft aangegeven bereid te zijn met het onder voorwaarden verlengen van het Trustfonds voor alleen het afvalproject EDMP (definitieve sluiting en afdekking van de afvalberg), hangt daadwerkelijke verlenging mede af van het realiseren van de voorwaarden die de Wereldbank heeft gesteld. Hieronder vallen onder andere het realiseren van de noodzakelijke institutionele hervormingen waaronder de oprichting van een Waste Authority en de invoering van de afvalheffingen. Helaas hebben deze hervormingen aanzienlijke vertragingen opgelopen.

Daarbij zijn er naast de afvalberg toch nog 3 bedrijven actief die verplaatst moeten worden voordat er aan het veilig maken en afdekken van de afvalberg begonnen kan worden. Zowel de hervormingen als de verplaatsing van de bedrijven vallen onder de verantwoordelijkheid van de overheid van Sint Maarten en zullen voor het einde van 2026 gerealiseerd moeten worden. Als er op deze punten te weinig voortgang wordt gerealiseerd zal de Wereldbank niet bereid zijn de einddatum van het Trustfonds voor dit project te verlengen.

Wel heeft Sint Maarten intussen een verlengingsverzoek ingediend bij Nederland dat op 10 juli 2026 is goedgekeurd door de Ministerraad. Het opvolgende verzoek van Nederland aan de Wereldbank om het fonds formeel te verlengen tot en met 30 juni 2034 is thans in procedure bij de Wereldbank.

Het Waste Water Management Project heeft een zeer krappe tijdslijn waarbinnen het gerealiseerd moet worden en heeft weinig speling om eventuele vertragingen of tegenvallers in tijd op te vangen. Later dit jaar zal hier meer duidelijkheid over ontstaan.

Met nog minder dan 2 jaar te gaan voor de resterende projecten tot het einde van het Trust Fund (deadline voor de projecten is 31 juni 2028) is het essentieel

om oplossingen te vinden voor de geschetste uitdagingen, zodat de resterende projecten tijdig kunnen worden afgerond en de behaalde resultaten duurzaam worden geborgd. De inzet van Nederland, zowel via het Trust Fund als via bilaterale ondersteunings-programma’s, blijft hierbij onmisbaar zodat het eiland zelf in staat is om de opgebouwde veerkracht te behouden en verder uit te bouwen. Door Nederland is daarom de bilaterale steun aan het ministerie van VROMI in het kader van de afvalprojecten verlengd.

De staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid,
E. van der Burg